

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Mol“ in „Dur“.

—a—. Veliki del naše narodne nesreče je zakrivil naš, in splošni slovanski, „mol“. Mi popevamo z velikim navdušenjem in patosom „ne vdajmo se“, pa to je laž. Če je deset naših skupaj, pa mej nje pride samo en Nemec, vseh deset naših pozabi na „ne vdajmo se“, in vseh deset naših začne enemu tujcu za voljo nemški govoriti. In to za voljo tega, ker je naš značaj strašno „mol“. Da s svojim protivnim mnenjem splošno harmonijo ne motimo, zatajimo celo svoje prepričanje in raje lažemo, samo da ostanemo lepo „mol“. Naše narodne terjatve strašno „mol“ zahtevajo. Zastopniki naše narodne opozicije tako „mol“ govorijo in molče, ko da so deset let pri Trapistih bili. Za vslihanje našega narodnega programa tako „mol“ prosimo, ko da bi molitvice molili. Naš prokleti „mol“ je kriv, da smo podlaga, — saj vsak ve koga. Mi smo tako skozi in skozi, in tako strašno „mol“ narod, da bi mogli iz našega „mola“ posebno, celo originalno, filozofično šolo utemeljiti.

Proč, enkrat za vsakrat, z našim poniževalnim, sramotnim duhomornim, nemoževnim „molom“! — Denašnjega veka se več udriha nego boža, se več terja nego prosi, današnji vek nij vek sentimentalnih solz, nego vek pesti, krvi in železa. Denašnji vek, nij vek „mola“ nego vek „dura“. Celi svet je denes „dur“, barem tisti, ki nas neposredno obdaja, pa da mi ostanemo „mol“-sneg mej temi „dur“-pečinami! Bodimo

„dur“ v občenju z inostranim svetom, „dur“ v našej politiki, tej odgojiteljici naše mladeži. Ker je uže naša osoda „dur“, naj bo tudi naš značaj „dur“. Svetna zgodovina da samo onim narodom v svojej palači stanovanje, ki so si ga sami zaslužili in priboriti znali.

Za prošnje je zgodovina gluha. Milosti ne deli nobene. Pri njej velja samo pravica. Kdor si je prvi siromaštvo izmislil — pravi pregovor — ta je bil ali velik prevzetnež ali pa velik norec. Bilo eno, bilo drugo, faktum je, da siromaka povsod skozi duri rivajo, povsod tepejo, naj se tako „mol“ prosi.

Bodimo tedaj Slovenci „dur“ makar „durissime“. „Mol“ nam nij prutil. Če bo v koncertu naših protivnikov naš „dur“ disharmonijo naredil, kaj nas to briga. „Dur“ tedaj Slovenci „dur“! Jugoslovanstvu je začel čas vrata bolj bodočnosti odpirati. Ali treba bo še mnogo „dura“, dokler dosežemo, kar smo na naš prapor zapisali.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Metkovića se brzojavlja tržaškim listom, da je veljavna osoba iz Mostara povedala, da so turški poveljniki v Hercegovino in v Carigrad pisali, da se nove reforme, vsled katerih bi kristijanje imeli tako pravico, kot Turki, ne dadó izvesti, ker potem bi se turško prebivalstvo uprlo in z orožjem vzdignilo! To je gotovo in vendar se naši krščeni nemški tatarji ne sramujejo, Turke zagovarjati in psovati uboge krščanske vstaše.

Iz Dubrovnika, se 11. t. m. brzojavlja: 300 turških vojakov pri Banjani je zmrazilo; več stotin leži jih polzmrznenih v bolnicah. Turški vojaki iz Azije evropske zime nijso vajeni. V Hercegovini je pa letos nenavadno hud mraz.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. januarja. V *gospodski* zbornici državnega zbora se začne posvetovanje o postavi starokatoličanov. Škofje se zato na Dunaji zbirajo.

Poslanska zbornica *državnega zbora* je 11. januarja zopet zasedanje začela in v tretjem branji sprejela postavo o nabiranju vojaških novakov za leto 1876. Trgovinski minister je obljubil, da bode kmalu predložil železnico Trbiž-Ponteba. Ustavoverci hočejo v dotiko z vlado stopiti gledé razprav z Ogrji.

Poljski „Czas“ svetuje poljskim državnim poslancem, naj vladi ne delajo nobenih težav, ker je vnana politika sedaj težavna in bode Avstrija na ven v akcijo stopila. — Kaj, Poljaki bi menda iz sovraštva do Rusov Turke reševali.

O dogovorih z *Ogrji* se še zdaj nič ne vé. „Pol. Corr.“ pokara dunajske liste, da v tej zadevi ljudstvo strašijo, da pa se obe vladi v dogovarjanju s tem ne bodo motiti dali. Zdaj pa toliko vemo, kot prej — odgovarjajo vsi neodvisni listi.

V *ogerskem* drž. zboru so na vrsti posvetovanja nove postave o javnej upravi. Poslanec Moczarj jo je menda prav označil, ko je dejal, da tega kar je slabo, ne odpravljaj, dobrega pa nič ne prinaša nego samo avtonomijo tlačij.

Listek.

Popotne črtice o Kitajcih.

(Spisal Iv. Franke.)

I.

Pred 3 leti, bilo je 3. marca za rano, bližal se je parobrod „Travangore“, nekoliko zastarela škatlja angleške P. & O. kompanije mojemu cilju, Viktorija-pik, ter napel vso moč mašine, da bi okrajšal zamudo pol dneva, prouzročeno po vetru, ki nam je skoz osem dnij enakomerno močno iz istega kraja pihal nasproti, tedaj bil sem uže 44 dnij na potovanju; naveličal se vožnje, jasnega neba, plavega morja in želel le eno, stopiti na suho zemljo, ker na vsem božjem svetu vam nij nič bolj dolgočasnega nego je tak veter na morji: nebo je jasno, morje plavo, valovi si dalajo bele vence na svoje vršičke, barka se svoj pot enako ziblje, vse je enakomerno dolgočasno.

Torej 4. marca smo vsi zgodaj vstali in željno pričakovali na ladiji kedaj bomo rešeni. Gledali, smo ob pomrenjenem nebu in bili smo tem bolj radovedni, ker smo imeli videti prvokrat znamenito zemljo, o katerej je bila fantazija uže dalje časa razgreta, de-

želo na katero sem prej tako malo kedaj mislil, da jo bom kedaj videl, kakor zdaj na Franc-Josefsland. Čem več sem po potu slišal o Flowerland'u, po naše: dežela rož in cvetic, zlata cvetka sredine (goldene Blume der Mitte) v Kitajskem — v to deželo smo namreč pluli, — čem več so mi sopotniki pravili o njej, tem bolj je rasla v meni radovednost in radovidnost. Zatorej sem z drugimi vred tudi jaz mej prvimi na brodu stal in vid ostril. Najprvo se prikaže tu in tam kakor posamezen skalnat zob iz morja. Nekateri, ki imajo dobre oči so tudi uže videli Viktoriapik, visoko goro. Počasi se posamezni vrhovi gorá v celo vrsto spravijo vidni iz morja. Uže ta pogled človekovo pozornost tako popolnem osvoji in prevzame, da ves poprejšnji dolgčas pozabi.

Po morji so bile videti od daleč male vrtalke, ki so se gibale sem ter tam. Kakor se je nam kmalu izkazalo, bile so to male lakirane svitle ladijce, podobne nekdanjim gabram, ker zadnji konec je zelo visok in močno nazaj moli, ravno tako je sprednji konec visok jadra iz Bambusovih mat, in urno švigajo sem ter tja. Kadar se sprednji konec vzdigne, gre voda kakor iz dveh nosnic iz ladije ven. V njej sede kaki 3 ali štirje možje, z velicimi

klobuki podobni našim pokrivalom za petrolejske lampe.

To je bil prvi kos kitajskega življenja, ki sem ga v originalu videl. Komaj sem se teh ljudij in ladij nagledal, je pilot zavozil naš parobrod v lukó, prostorno, na vseh krajih obdano z gorami kakor kako gorsko jezero. To je kraj, ki nosi ime angleške kraljice, Viktorija ali Hong-kong.

Kamor človek sedaj pogleda, povsod vidi nove prikazni, tako da ne vé, kaj bi najprej opazoval.

Okoli broda vse mrgoli večjih in manjih čolnov, tako, da bi skoro jábolka ne mogel v vodo vreči v tej guječi. Blebetanja in vpitja večidel ženskega je na teh brodih in čolnih, da človeka ušesa bolé. Na nekaterih čolnih sede okolo kotliča, jemlje vsak sè svojo šálíco rajž iz kotla, z dvema klinecema namesto žlice potem tlačijo ta rajž v usta; drugod pijo čaj, obirajo cukrove strže kakor konfekt, in se pri vsem tem tako neženirano vedó, pogovarjajo smejejo, da je pogled na nje prijeten in humorističen.

Ker noben pasažir ne sme prej parobroda zapustiti, predno ne odnesó pošto in predno se kapitan odpravi, ima človek čas ozirati se po tem povodnem življenju v lukí: mnogo

Vnanje države.

O **orientalnem** vprašanji se piše iz Dunaja v „Schlesische Ztg.“, da Avstrija ne bode z vojsko intervenirala niti če Turčija Andrassyjevo noto odbije, niti če jo vstaja odbijejo (kar se gotovo zgodi,) temuč Turčija bode sama sebi prepuščena. — Diplomatični dopisnik berlinski pak v „Times“ poroča, da Turčija „sama sebi prepuščena“ na spomlad pogine, ker bodo nastale vstaje na Kreti, v Bulgariji in Tesaliji.

Belgradska vlada misli v inozemstvu dobiti posojila, za to bode skupščini postavila predložila, s katero je pooblaščen od Srbov samih prostovoljno posojilo najeti. To bode lahko, ker Srbija šteje mnogo bogatinov.

Ruski general Kaufman je v Peterburg prišel. Gotovo je ta pot v zvezi z razmerami v notranjaj Aziji, kar so je Rusi zasedli in o katerih ruske novine mnogo pišejo. V Kokandu se je začela „sveta vojska“ zoper Ruse, tudi v Buhari je upor. General Kaufman je v Peterburg prišel za pomoč prositi, ker je dosedanja ruska vojska v teh krajih premala bila.

V **francoskem** ministerstvu je bila zaradi Buffetovega čudnega agitiranja že kriza. Ministra Say in Dufaure sta protestirala in odstopiti hotela. Pogovorili so ju vendar in kriza je odložena. — 10. jan. kot ob smrtnem dnevi Napoleona III. so vsi imperijalistični listi črnoobrobjeni izšli.

Dopisi.

iz Celja 7. jan. [Izv. dop.] Občni zbor „Národne čitalnice Celjske“ se je vršil dne 30. debembra pr. l. Akoravno se je zbralo menj národnjakov, nego je bile pričakovati, vendar je bilo precejšnje število navzočih. — Odbor se je izvolil iz sledečih gospodov; dr. Kočevar, dr. Pirnat, profesorja Ivan Krušic in Miha Žolgar, Mat. Koželj, Ivan Gabršek, Franjo Jerše, Franjo Kapus in Jak. Lopan. Izmej teh je izvoljen g. dr. Pirnat za predsednika, g. Mat. Koželj za podpredsednika, Ivan Gabršek za tajnika, profesor Žolgar za blagajnika in profesor Krušic za knjižničarja.

Pričakovati je, da se bodo národnjaci v mnogobrojnem številu vpisali v naše društvo, koje je bilo nekdanj kinč Celjskega mesta in okolice. Upamo tudi, da se v novo oživleem

društvu ne bode vnela ova razprtstva, koja vsacemu društvu pripravljajo gotov pogin. Bog pomozí k naši solzi!

iz Zagreba 11. jan. [Izvirni dop.] Naše vseučilišče nema sreče s slovenskimi profesorji. Mej vsemi njegovimi profesorji nij ne enega Slovenca, in vendar ne manjka na Slovenskem učenjakov, ki bi vsacemu vseučilišču na slavo in diko služiti mogli. To so posebne okolnosti tako nanesle. En Slovenec ponujeno mu mesto nij hotel sprejeti, drugi Slovenec je bil valjda iz posebnih okolnostij odbit, tretji Slovenec je pa uže imenovan svoj dekret zopet nazaj položil, gotovo tudi iz posebnih okolnosti. Posebne okolnosti da! Kdo bi v njih tajnosti zaviril. — Pri takih antecedencijah pa: nij verjetno, da bode tako hitro kak Slovenec na naše vseučilišče prišel. To je vsakako obžalovati. V pismu, s katerim je Strossmayer jugoslovansko akademijo utemeljil, ki je mati našega vseučilišča, je naravnost željo izrekel, naj se prije vsega braća Slovenci v delokrog hrvatskega znanstvenega rada potegnejo. Pa kakor na vseučilišču pogrešamo tudi v akademiji, ki uže dosta dolgo obstoji, slovenskih sodelavcev. Tudi to so valjda posebne okolnosti tako nanesle. Slovenci so uže večkrat rekli, da so pripravi v svojih znanostnih spisih hrvatski jezik kot književni sprejeti, kar bi gotovo v veliko obojno korist bilo. Žalostno je, da se je od strani Hrvatov ta ponudba do sedaj celo ignorirala.

Slovenci in Hrvati trebamo drug drugoga ne samo na znanstvenem, nego tudi na političnem polji. Mej Hrvati in Srbi ne bo nikoli, ali k večjem po izumrtji vsaj treh zarodov, edinstva. Kedaj koli so se Hrvati Srbom bližali, zmirom so bili od njih nazaj sunjeni, in Hrvati sigurno ne bodo nobenega poskusa več naredili. Z Magjari valjda tudi ne bodo na veke iz jedne skleda jedli. Ostanje jim samo še Slovenci. Ti so pa uže tolikokrat svoje simpatije in svojo solidarnost s Hrvati izrekli, da bi greh bil če bi Hrvati te simpatije od sebe rinili.

Kar se špeciálne odpovedi gosp. Erjavca tiče, o katerej se v zadevnih krogih pri nas

toliko govori, pa nič izvestnega ne čuje, se mora reči, da je zadeva dosta misteriozna. Za motivacijo z rodbinskimi razmerami, tiči, kakor se pri nas sploh sodi, še nekaj družega. Če to delikatno stvar omenim, storim to kot vestni poročevalec, ki se takih, občo pozornost obujočih dogodkov, izogniti ne more in ne sme. Erjavčeva odpoved, ki se je iz prvega hotela še nekako ošutkati, je zadevne kroge uprav konsternirala. Koliko simpatij in kolikega poštovanja Erjavca v našej inteligenciji uživa, pokazalo se je ravno povodom njegove odpovedi. Vsak razumnik obžaluje, da je tolika scientifična moč, koliko Erjavca reprezentuje, za naše vseučilišče izgubljena. Valjda so tudi v Erjavčevem zadevi posebne okolnosti odločile.

Domače stvari.

— (Občni zbor „Slovenske Matice“), katerega se je udeležilo kadih 50 udov, je bil včeraj po pólu dné čisto tih. Vzelo se je na znanje poročilo, da ima „Matica“ — deficit!

— (C. kr. deželna sodnija) nam še sedaj nij razpisala ugovornih obravnav zaradi raznih kofiskacij „Slovenskega Naroda“. Kakor smo uže rekli, kaj nam bodo zastarele številke, ako se kofiskacije ovržejo, kar je menda vsaj po postavi mogoče. Če so gospodom ugovorne obravnave neljube, zakaj ne vplivajo na državnega pravdnika, da bi jih opuščal.

— (Perfidnosti.) Tukajšen „Tagblatt“ sumniči in obira odbor „národne šole“ in kar naravnost hranilnico pozivlje, naj tega šolskega društva ne podpira več. To je, kar se pravi po švabsko „gemein.“

— („Glasbena matica“) razpošilja pesni za leto 1875. Te so: „Kranjska dežela“ uglasbil za en glas sè spremljevanjem na glasoviru — Anton Nedved; drugi del štiroglasnih pesnij: a) „Slava Slovencem“, moški zbor od Foersterja, b) „Moja rožica“, četverspev od A. Nedveda. c) „Spomin k petju“, moški zbor od Stöckla, d) „Svet“ moški zbor od Foersterja.

število ladij, večidel parobrodi, tudi lepe vojne ladije, lastnina različnih národov, na jedni strani evropske, na drugej strani kitajske džonke, trgovske ladije, nekatere tudi velike.

Spredaj pred nami leži mesto. Podobno je, kakor pravijo primerjalci, najbolj Genovi, ker se dviguje v terasah. Ob morji pri kraji je širok kê, potem velike hiše, sicer evropskim podobne, le da imajo spredaj verande skozi vsa nastropja. Dalje so palače za javne urade in zavode: za governerja, velikanska gotiška cerkev. Mej temi palačami so lepe zelene tratine, katerim se pozna, da se marljivo oskrbujejo, tako, da je precej videti, kako s komfortom tukaj Evropeci živé. Na teh travnicih gentelmani žogo bijejo, telovadijo, letajo in druge národne igre igrajo; pota kar jih je vmes pak so za sprehajališča, slobodna za vse ljudi. Tak je z glavnimi potezami obrisan evropski del.

(Konec prih.)

„Archiv für slavische Philologie.“

Unter Mitwirkung von Prof. A. Leskien und Prof. W. Nehring, herausgegeben von Prof. V. Jagić.

Jako obžalujem, da mi Slovenci mej našimi mnogimi časniki nemamo nobenega, ki bi se pečal izključljivo z védo, in ki bi važne

prikazni na strogo znanstvenem polji naznačjal. Ker pa je časopis, čegar naslov sem zgorej omenil, jako važen, naj se mi dovoli malo prostora v podlistku političnega časnika.

Ravnokar sem dobil po svojem bukvarju zadnji oddenek 8. zvezka „Zeitschrift f. Völkerpsychologie und Sprachwissenschaft“ (izdan od prof. Lazarus in prof. Steinthal, Berlin), ki naznanja zgorej omenjen časopis s temi besedami:

Wem die slavischen Literaturverhältnisse einigermaßen bekannt sind, der wird es wissen, dass in neuerer Zeit alle Slaven, selbst die numerisch unbedeutendsten nicht ausgenommen, sich zur besonderen Aufgabe gemacht haben, die Pflege ihrer Sprachen und die Sammlung literarischer Denkmäler eifrig zu betreiben. Von den bescheidenen „Matica's“ bis zu den „gelehrten Gesellschaften“ und „Akademien der Wissenschaften“ hinauf gibt es eine grosse, kaum übersehbare Anzahl von literarischen Vereinen, deren Hauptthätigkeit sich in historisch-philologischer Richtung bewegt. Die Leistungen sind an wissenschaftlichem Werthe natürlich sehr ungleich, entsprechend den zur Verfügung stehenden geistigen und materiellen Mitteln, und wenn die Mühe nicht verdriess, der wird in dem im-

mer reichlicher zuffliessenden Material viel werthvolles oder gut verwerthbares entdecken. Allein die Schwierigkeit der Beschaffung des weit zerstreuten Materiales, sowie die nicht zu unterschätzenden Verschiedenheiten der Sprache und Schrift — die Zahl der slavischen Dialecte, welche man als Literatursprachen glauben zu müssen, ist sehr bedeutend und hat in der neueren Zeit eher zu als abgenommen — erschweren selbst dem Slaven untereinander, um so mehr dem gelehrten Auslande die Ausbeutung slavischer Literaturen zu wissenschaftlichen Zwecken. Das einzige Mittel, welches diesem Uebelstande entgegenarbeiten könnte, nämlich Centralorgane für einzelne Disciplinen, das Gesamtgebiet aller Slaven umfassend, wurde bisher nur selten in Anwendung gebracht. Daher kommt es, dass man ein vollständiges Bild der literarischen Thätigkeit der Slaven sehr schwer gewinnt. Selbst russische Zeitschriften, welche doch in dieser Beziehung am reichhaltigsten sind, lassen viel zu wünschen übrig.

Auf dem speciellen Gebiete der slavischen Philologie habe ich das Bedürfniss eines wissenschaftlichen Centralorganes sehr oft und sehr lebhaft gefühlt und im mündlichen und

— (Graška „Tagespost“) od vtorka v članku: „Vor dem Wahlkampfe in Krain“ kaže na naš nedeljski članek, v katerem smo izrekli, da mora vsa narodna stranka edina biti, in opominja naše nemškutarje, naj se pripravljajo. Tedaj glejmo mi, da ne ostane le pri opomenih.

— (Nemškutarske obljube.) Oni zbor nemškutarskih ljudij, ki si daje ime „kranjske trgovinske zbornice,“ kateri je pa izšel iz volitev, kojih nemškutarske sleparije in goljufije smo pred porotniki dokazati več kot tridesetkrat ponujali se, — in katere je c. kr. državni pravdnik v tožnem listu pred novomeško c. kr. okrožno sodnijo sam konstatiral, — oni zbor je 30. decembra zboroval. A bilo je izmed 24 voljenih le trinajst navzočih, torej komaj za en glas, da so sklepali mogli. Kaj so pa vse pri volitvah obetali?

— (V Mariboru) bode letos v septembru shod avstrijskih vinogradnikov. Mestni zbor je izrekel, da bode shodarje sprejel gostoljubno. Lani je bil enak shod v Trientu.

— (Učitelji logaškega okraja) bodo imeli 14. in po okolnosti 15. februarja v Cerknici okraj. učiteljsko konferenco za pretečeno leto s sledečim programom: 1. Poročilo nadzornikovo. 2. O novih učnih načrtih. 3. Poročilo bukvarnične komisije in nasveti. 4. Posamezni nasveti in pogovori o didaktično pedagogičnih rečeh. Nadejati se je, da se ta dan vsi učitelji tega okraja v Cerknici snidejo tembolj, ker se od zadnje konference, ki se je 23. in 24. februarja 1874 obhajala, niso več vsi videli. Da se je pa ta konferenca tako daleč zavlekla, krivo je to, ker so gg. učitelji še le konec decembra 1875 diete za zadnjo konferenco dobili. Hitrost nij dobra, je nekdo rekel.

— (Slovensko gledališče.) V ponedeljek 10. t. m. razveselilo nas je dramatično društvo z jako mikalno predstavo dobre enodejanske šaloigre „Kdo se zadnji smeje,“ in z melodijozno opereto „Zaroka v kleti.“ Akoravno repriži, privabili so vendar oziroma de-

lavniku mnogo občinstva, in isto je moralo predstavo prav zadovoljiti. Gospod Schmidt (pl. Trnovski) in gospodičina Podkrajškova (pl. Podgorska) sta, kakor smo že lani pri predstavi taiste igre hvaležno omeniti priliko imeli, se svojo razumno igro prav kratkočasila občinstvo. Bila sta sicer obadva uže prav blizu one meje, čez katero se stopi v pretiranje, pa prekoračila je vendar nijsta. In ker je smeh občinstva, — „kot zadnji smeh, najboljši smeh,“ — dosežen je bil tu gotovo namen igre in pisalca. — Govorečim o nasledujočej opereti „Zaroka v kleti,“ nam je prijetna dolžnost, hvalilno omeniti g. Medena (Jakob), ki je bil izvrstno disponiran in prejel dvakrat prav gосто priznanje, ravno tako gospodičino Namrétovo (Rožalija) in gospo Odijevo (Lizika). Prva je omahovala sicer nekoliko v duetu prvega dejanja, pa osigurala se je hitro, in tako, da nij nikogar motilo. Gosp. Trnovec (Pričnik) in gosp. Eržen (Jurček) sta vrlo izpolnila svoj nalog in posebno zadnji nas je skoro iznenadil s svojim delom; kot prvi nastop v tej stroki izvršil se je gotovo hvalevredno. G. Kajzel (Miha) se je nekoliko izgubil, kor pa je opravičil renomé, katero ima uže od nekdanj. G. Stöckl, pevovodja dramatičnega društva, pa zasluži za svoj trud hvaležnost istega našega občinstva.

— (Za predpustne plese) in veselice se v Ljubljani povsod priprave delajo, kljub „krahom“ in občenemu toževanju o slabih časih. Celo oficirji napravljajo letos svoj bal, kar pri nas uže dolgo let nij bilo.

— (Tržaška čitalnica) je imela 9. t. m. občni zbor. Navzočih je bilo le 22 udov. Za predsednika je bil voljen g. Tripkovič. Čitalnica ima le 133 udov, — premalo za Trst.

— (Sneg) je povsod debel padel. Vožnja s senmi je za veselje ali sport kakor iz potrebe v floru. Pritožujejo se pa zlasti vozniki iz dežele, da cestarji sneg preveč s cesarskih cest postržujejo po nekaterih mestih in tako senenec spridijo. — Zadnjo nedeljo zjutraj je

bil tak mrz pri nas, da je Ljubljana na močvirji črez in črez zmrzovala, kar se redko prigodi.

— (Nesreča.) Ubil se je 3. t. m. Gregor Šega iz Žerovnice, ki je vinjen domov prišedši, zlezal na kozole in pal ž njega.

— (O novej meri in vagi) so tako konfuzne ideje, da je te dni pri ljubljanskej okrajnej sodniji na 8 dni obsojen kmet z najresnejšim obrazom vprašal sodnika ali bode po novej meri sedel.

— (Lov na race) letos nij bil tako obil kakor druga leta. Zato si pomagajo lovci s tem, da si izmišljajo plene, katerih nijso dobili. Tako je v Ljubljani kurzirala novica o 12 labudih!

Razne vesti.

* (Kmetska Mesalina.) Iz Rittberga se „Temesvarer Ztg.“ piše: Mlada soproga nečega tukajšnjega kmeta, po imenu Julija Lakatos, pričela je ljubezen s svojim sosedom Ivanom Füllöppom. Pred kratkem pak je zvedela, da skuša Füllöpp dobiti nečega dekletca iz bližnje vasi za soprogo, ter da bode tudi uže v kratkem poroka. Vsled tega postala je gospa tako ljubosumna, da je sklenila nezvestega ljubimca umoriti. Zaradi tega je pripovedovala svojemu soprogu, da jo so ed zasleduje in jej sili ljubezen, ter da je uže tudi nekov posilni atentat na njeno čast poskušal. Da bi se temu zalezovanju odtegnila, ne ostaje jej nič drugega, nego da ga usmrti. Ona ga bode k sebi povabila, kakor da bi hotela njegove prošnje vslišati, pri kateri priliki bode mogla zločin izvršiti. Tako se je tudi zgodilo. Ivan Füllöpp ubogal je zapeljevanju ženske in ko v sobo vstopi, pobil ga je njen soprog s kolom, da se je takoj na tla zgrudil, na kar mu ljubosumna žena še nekaj ubodov z nožem pridala. 5. t. m. našli so Füllöppovo truplo v nekem volnjaku blizu ceste in policija je sklenila zaradi razjasnenja tega zločina v vseh hišah te okolice hišne preiskave napraviti. Slučajno pričeli so pri hiši Lakatosa, kjer pa nijso nič sumljivega našli, samo da je bil Lakatos na roci ranjen, se jim je čudno dozdevalo. Ko so ga vsled tega izpraševali, obstal je zločin, trudil se je pak vendar vso krivdo od svoje žene odvrčati in na-se prevzeti, kar se mu pa nij po-

schriftlichen Verkehr mit vielen hervorragenden Vertretern dieser Wissenschaft bin ich häufig demselben Wunsche begegnet. Diese stille Uebereinstimmung vieler, sowie die Verhältnisse meiner jetzigen Stellung brachten endlich in mir den Entschluss zu Rufe, den Versuch zu wagen, ein solches Organ für slavische Philologie zu gründen.

Weniger meine bisherige Thätigkeit — wenn ich auch in dieser Beziehung nicht ohne Erfahrung bin, indem ich mit Befriedigung auf die liebevolle Aufnahme zurückblicke, welche vor 10 Jahren einer von mir geleiteten wissenschaftlichen Zeitschrift zu Theil geworden war — als vielmehr die vielen in letzter Zeit erlebten freundschaftlichen Beziehungen zu den Vertretern dieser Wissenschaft in Russland, bei den Polen, Böhmen und Südslaven berechtigen mich zur Hoffnung, dass diesem Unternehmen die zum Gedeihen erforderliche geistige Unterstützung nicht ausbleiben würde.

Das „Archiv für slavische Philologie“ soll den doppelten Zweck verfolgen: einerseits in einer Reihe von selbständigen Abhandlungen die Einzeldurchforschung aller auf slavische Philologie Bezug nehmenden Fragen fördern; andererseits durch Uebersetzungen, Auszüge, kritische und bibliographische Anzeigen ein zu-

sammenfassendes Bild aller derjenigen in das Gebiet der slavischen Philologie gehörenden Leistungen und Resultate liefern, welche in den einzelnen slavischen Literaturen auf wissenschaftlichen Werth Anspruch erheben können. Durch Vereinigung dieser beiden Zwecke soll das Archiv jener internationalen Stellung gerecht werden, welche es sich von vornherein zur Aufgabe gemacht hat. Die Slaven werden von der äusseren Form absehen und durch den sie nahe berührenden Inhalt des Archivs sich angezogen fühlen. Durch das Medium aber der deutschen (oder französischen, wir überlassen unseren Mitarbeitern die freie Wahl) soll nach Möglichkeit dem gelehrten Auslande die Gelegenheit geboten werden, in die wissenschaftlichen Bestrebungen der Slaven auf dem Gebiete der slavischen Philologie Einsicht zu nehmen; es soll ihm ein sehr schätzbares wissenschaftliches Material erschlossen werden, bei dessen Verwerthung und Bearbeitung wir auf seine Mithilfe zuversichtlich rechnen.

Ich fasse den Begriff der Philologie im weiten Sinne eines A. Böckh oder J. Grimm auf, so dass im Archiv nicht blos die Sprachen, wenn auch diese mit vollem Rechte im Vordergrund stehen, sondern Sprach- und Literaturdenkmäler, die Produkte des Volks-

geistes und das ganze literarische Alterthum der Slaven den Gegenstand der Behandlung bilden werden.

Schwierig ist die Aufgabe, welche sich das Archiv gesetzt hat und nur durch die lebhafteste Theilnahme erreichbar, welche mir von vielen Seiten in zuvorkommendster Weise in Aussicht gestellt worden ist. Meine beiden nächst benachbarten Fachgenossen Prof. A. Leskien in Leipzig und Prof. W. Nehring in Breslau, haben ausserdem bereitwilligst die Mühe der Mitwirkung an der Redaction übernommen, was der Zeitschrift zum grossen Vortheil gereichen wird.

Berlin W. Benobistrasse 17 b.

Dr. V. Jagić,

ord. Professor d. s'av. Sprachen u. Literaturen an der königl. Fr. W. Univ.

Das „Archiv für slavische Philologie“, welches in unserem Verlage erscheinen wird, soll in Heften von c. 10 Bögen ausgegeben werden, zwei Hefte bilden einen Band; der Preis für jedes Heft beträgt 5 Mark.

Berlin, Oktober 1875.

Weidmannsche Buchhandlung.

Želeti bi bilo, da bi tudi drugi slovenski časopisi ta poziv omenili.

Kranj 11. jan. 1876.

K. Glaser.

srečilo, ker je zdravniška preiskava izrekla, da ubode z nožem nij ista močna roka napravila, ko udarce. Mihael in Julija Lakatos bila sta vsled tega sodnji izročena.

(Nemško pravopisje.) Pruska vlada je pred kratkim postavila učenjaško komisijo, ki naj popravi zanemarjeno („arg vernachlässigte“) nemško ortografijo. Torej Nemci, ki imajo užé veliko literaturo, javkajo še zdaj, da nemejo gotovega pravopisja pri nas pa nervozni postajajo neki ljudje če novo pravilneje obliko zagledajo.

(Zoper vino) se je ustanovilo v Londonu neko katoliško društvo z imenom „sveta vojska.“ Ti „sveti vojaki“ nečejo nikdar v krčmah vina piti, in molijo vsak dan, da se pijača vina opusti.

(Ribarstvo) je na Angleškem jako razvito. Leta 1872 se je iz Yarmonta izvozilo 480.000 centov rib v velika mesta po vseh krajih.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo. Šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Spridevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja.

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizih, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganju v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsotransko, najbolje spridevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spridevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spridevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznih, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na cen, ko pri zdravilih.

V plehaatih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Biscuits v pušicah in tabletah po 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Mohr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviću, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviću. (301)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Umrli v Ljubljani

od 7. do 9. jan.:

Jera Šubil, 62 l., v bolnici na emphysemi pulmum. — Maks Berdajs, 5 l., otrok delavca za utrpeljem pljuč. — Margareta Zalar, 66 l., v bolnici vsled starosti. — Dragotina pl. Roth, 43 l., vsled diabeto. — Valentina Oven, 16 l., v bolnici za vrodino. — Marija Havbek, 84 l., v bolnici za vodenico. — Marjana Gradišar, 50 l., v bolnici za trebušno vodenico. — Franjo Zupan, v bolnici vsled phitisis.

Tuji.

11. januarja:

Zemlja: Beinic iz Celovca. Pri sloma: Satler iz Trsta. — Jakl iz Gorenjskega. — Wascher iz Trsta. — Wakonig iz Litije. — Kobler iz Trsta.

Pri Malici: Kohn iz Dunaja. — Baumer iz Trsta. — Grog iz Dunaja. — Hutze iz Zagreba. — Neudörfler iz Dunaja. — Sartori iz Pliberka. — Hirsch iz Dunaja.

Pri Zamoreci: Bezljaj iz Moravč. — Košir iz Gradca. — Ekard iz Trbovlja.

Tržne cene

v Ljubljani 12. januarja t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 20 kr.; — reš 5 gld. 70 kr.; — ječmen 3 gld. 90 kr.; — oves 3 gld. 50 kr.; — ajda 5 gld. 40 kr.; — prosó 3 gld. 80 kr.; — kornuza 4 gld. 80 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 40 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 98 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gld. 64 kr.; — špeh povojen — gld. 80 kr.; jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 8 kr.; govednine kilogram 48 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 46 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 68 kr.; — slame 2 gld. 15 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 9 gold. — kr.; — mehka 6 gld. — kr.

Gerti Nekrep,

izdelavka pušeljcev v Ljubljani, gledališčno ulice št. 43,

priporoča p. n. občinstvu za predpust svojo bogato zalogo najmodernejših in najlepših

garnitur za bale, pušeljce in girlande,

vsake bire po najnižji ceni. Tudi sprejema, natančno, točno in okusno izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, ter jih zaračuni najcenejše. (7-1)

Samo v

Pollak-ovej

najstarejšej in slavnejšej

27 kr.

univerzalnej zalogi blaga

na Dunaji,

Mariahilferstrasse 1,

prodaja se kakor je uže obče znano z najzvestejšo garancijo najboljšje kakovosti in pravosti blaga vedno najnovejše blago na debelo in na drobno.

Ovčje-volnate oblačilne snove,

najfinejše in modernejše, za vsako sezono v vsakej barvi, gladko, progaste, jednoje in šotsko karirane in sicer: lüster, rips, plaid-snovi, diagonal, flanel, Cheviot (suknjene oblačila) in poleg še mnogo drugih stvari. Platna, vsake vrste prta na mize iz cvilna in damasta, gradl, bel in barvast, pregrinjala, chiffon 3/4, celo 3/4 široki; perkal, turški kreton poleg tisoč drugih rečij.

Popolna zaloga pletenega blaga, zavratnikov za gospode in gospe.

Največa zaloga svilnatih in zametastih trakov v vsakej barvi in širokosti. Ovčje-volnate in blond-čipke tudi obšite z biseri, kakor tudi sploh vse v to stroko spadajoče stvari in to

vse le po 27 krajo.

Razpošiljatev proti poštnem povzetku tajok. Izgledki in zaznamek blaga zastoj in franko. (326-25)

Št. 27.

Razglas.

Visoka c. k. deželna vlada je z dopisom od 28. decembra 1875 št. 10164 25. januarja 1876 kot tisti dan določila, ko se bodo domači žebci iz političnih okrajev, mesto Ljubljana in okolice ljubljanske ki se hočejo za plemo rabiti, pregledovali.

To se lastnikom žebcev iz omenjenih političnih okrajev naznani z pristavkom, da se pregled določeni dan ob 10. uri dopoldne v tukajšnji živinozdravilnici na polanskem predmestju prične. (5-2)

Mestni magistrat v Ljubljani,

4. januarja 1875.

Koncipijenta

sprejme takoj

(6-2)

Dr. Ploi,

odvetnik v Ptuj.

Kdor

išče službo, ali pa katero oddaja, posestvo prodati hoče, ali kupiti namerava, gospodarstvo, ali kako graščino v najem dati želi, priporočilo za trgovino razglasiti misli, sploh pa, kdor potrebuje sveta zaradi naznanil v časopisih, naj se obrne zaupljivo na anoncen ekspedicijo

G. L. Daube-a & Co.

(404-5)

na Dunaji I,

Singerstrasse 8.

Lekarna Piccoli

„K angelju“ v Ljubljani.

pripravlja

Dorško olje

(Dorsch-Leberthran-Oel)

iz sale kitovih jeter, v katerem je železni jod (Jodür)

V 35.00 gramih olja iz sale kitovih jeter je 14 centigramov železnega joda (Protioduretum ferri.) (132-172)

Jaz ne bodem opisoval učinek železnega joda, ker ta je obče znan in se vporablja splošno v zdravilstvenej stroki.

Ta učinek pak postane važnejši, ako se združi z oljem iz sale kitovih jeter in je posebno zdaten v vseh onih slučajih, v katerih se more brzo pomagati oslabiljene redilnej delavnosti; kjer se mora dostaviti krvnej cirkulaciji večja količnost teh elementov, kateri kri čistijo, ter s tem dajejo napravam sopenja večjo delavnost in pripomorejo do ustvaritve zdravnejše in večje krone mase.

Jaz morem jih tedaj najtopleje priporočati kot najboljši pripomoček proti bramorjem (škrofelnom), rakitis, kroničnim izpuškom na koži, pljučnim kataru in jetiki.

Nakazanje o rabi. Olja iz sale kitovih jeter uživa se po 10 gramov trikrat na dan ali po zdravniškem predpisu.

Cena jedne steklenice 1 gld. av. velj.

Da se ponarejenju izogne, vtišeno bode moje ime na vsakej steklenici.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.